

بسم الله الرحمن الرحيم

هنر پوستر

مؤلف : شارلوت ریورز
مترجم : مهدی نوری مقدم

انتشارات سارلیک

سر شناسنامه : ریورز، شارلوت

Rivers Charlotte

عنوان و نام پدید آور: هنر پوستر/ مولف شارلوت ریورز؛ مترجم مهدی نوری مقدم.

مشخصات نشر: تهران: مارلیک، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۵۶ص. مصور (رنگی)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۸۴-۱۸-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: c۲۰۰۷. Poster - Art : innovation in poster design

موضوع: پوسترها

شناسه افزوده: نوری مقدم، مهدی، ۱۳۴۹ - مترجم

رده بندی کنگره: NC۱۸۰۶/۷/۹ ۵ ۹ ۱۳۹۰

رده بندی دیویی: ۷۴۱/۶۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۹۳۹۷۶

انتشارات مارلیک

WWW.MARLIKART.COM

نام کتاب: هنر پوستر

ناشر: انتشارات مارلیک

تألیف: شارلوت ریورز

ترجمه: مهدی نوری مقدم

صفحه آرایي: مریم سرشار

شمارگان: ۱۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

بهاء: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۲۸۴ - ۱۸ - ۸

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، لذا هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

۵	● مقدمه
۹	● فصل اول : آثار هنری
۴۷	○ فصل دوم : تایپوگرافی
۱۱۹	● فصل سوم : چاپ
۱۵۱	● پی نوشتها

بنام خداوند بخشنده مهربان

مقدمه‌ی مترجم

هنر گرافیک را باید در زندگی امروزه به عنوان یک نیاز اجتماعی قلمداد نمود. به همان میزان و یا شاید بیشتر از آن مقداری که صاحبان سرمایه و کالا نیازمند به این هنر می‌باشند، سیاستمداران به استخدام این زیبا روی دلفریب محتاج ترند. گرافیک به عنوان یک هنر کاربردی در همه‌ی شئون زندگی اجتماعی مردم در هر نقطه از جهان دارای نقشی ویژه و منحصر بفرد می‌باشد.

پوستر که یکی از نمودهای هنر گرافیک است بیش از سایر جواهران و برادرانش (بروشور، کاتالوگ و...) مشغول به انجام اموری است که دنیای مدرن به عهده‌ی او سپرده است. دین، سیاست، تجارت، فرهنگ، صنعت و همه‌ی شاخه‌های تمدن امروز بقا و حتی مشروعیت خود را با پوستر تضمین می‌کنند. دیگر جامعه‌ای وجود ندارد که اهمیت پوستر را زیر سوال برده و هنوز اعتقاد به انحصاری بودن شیوه‌های انتقال پیام به یک تکنیک غیر تصویری داشته باشد. به برکت تحولات اساسی ۳۰ سال گذشته‌ی ایران عزیزمان که تاسیس و گسترش مدارس عالی و دانشگاه‌ها و غیره را به همراه داشته است، هنر طراحی پوستر در کشور مان هر ساله نسبت به سال‌های قبل پله‌های ترقی را طی کرده و می‌کند. صاحب این قلم طبق دغدغه‌ی همیشگی خود به عنوان یک شاگرد و مدرس هنر در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، همواره از کمبود مبانی نظری در حوزه‌ی هنر گله‌مند بوده و هست. اما در سال‌های اخیر به جای گله‌گذاری دست بکار شده و به قیمت معطل نمودن زندگی عادی، وقت خود را صرف تحقیق و نگارش و تالیف و ترجمه‌ی متون دانشگاهی هنر نموده است تا به مدد حق، رشته‌ی هنر نیز مانند دیگر رشته‌ها دارای تنوع متون و مراجع کتبی گردد.

این کتاب یکی از بهترین کتاب‌هایی است که در سال‌های اخیر

در مورد هنر طراحی پوستر به چاپ رسیده است. در این کتاب علاوه بر آنکه بهترین پوسترهای طراحی شده در ده سال آغازین قرن بیست و یکم، یعنی از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ جمع‌آوری شده است، نویسنده در ابتدای هر بخش با شناخته شده‌ترین طراحان پوستر جهان به مصاحبه پرداخته و به موشکافی نکات اصلی و کلیه‌ی هنر گرافیک و طراحی پوستر پرداخته است. اینجانب در ترجمه‌ی این کتاب سعی نمودم تا حد امکان در عین وفاداری به متن و نویسنده، به خواننده نیز وفادار بوده و متن را به گونه‌ای ترجمه و نگارش کنم که خوانندگان محترم از مطالعه‌ی آن بیشترین فایده را ببرند. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید. در اینجا به سیاق دیگر کتاب‌هایی که از این نگارنده سراغ دارید، باید مراتب قدر دانی و سپاس خود را از جناب آقای حسین محسنی مدیر فرهیخته‌ی انتشارات وزین مارلیک بنمایم. چرا که همراهی‌ها، همدلی‌ها و پشتیبانی‌های ایشان همواره کمک حال من در خستگی ناپذیری و جهد در مسیر مقدس تالیف و ترجمه‌ی کتب هنری بوده است.

الحمد لله رب العالمین
این همه گفتیم لیک اندر بسیج
بی عنایات خدا هیچیم هیچ
و من الله التوفیق و علیه التکلان

مهدی نوری مقدم

مقدمه نویسنده

پوستر در جامعه ی امروزه ی بشری نقشی بسیار مهم و تاثیر گذار ایفا می کند. این نقش را می توان از جنبه های گوناگون مورد بررسی قرار داد. پوستر به عنوان یک رسانه ی ارتباط جمعی (۱) هم در زمان جنگ و هم در زمان صلح کاربردی نافذ در روند تبلیغات اجتماعی برای توجیه جنگ یا صلح دارد. از سوی دیگر پوستر به عنوان اثری هنری، بیش از دیگر آثار هنری در دید عموم مردم بوده و می توان گفت نسبت به دیگر هنرها، مردمی (۲) تر و عامه پسند تر می باشد. به همین دلیل نیز هنرمندان گرافیکست رغبت بیشتری به طراحی پوستر دارند، چرا که بیش از سایر آثار هنری دیده شده و بیش از آنها مورد پسند عموم مردم قرار می گیرد.

امروزه طراحی پوستر مختص به وقایع اجتماعی، سیاسی، فرهنگی (مانند انتشار آثار موسیقی، کتاب، روزنامه، مجله و...) گشته است و بسیاری از مشتاقان و هواخواهان این آثار به جمع آوری پوسترهای آنها می پردازند. پوستر که یکی از گونه های کلاسیک طراحی گرافیک می باشد (که البته ماهیت آن در طول قرن های متمادی اندکی تغییر یافته است) امروزه تاثیر گذارتر از همیشه در میان جوامع بشری به ایفای نقش می پردازد.

پوستر به عنوان یکی از قدیمی ترین گونه های رسانه های ارتباط جمعی، دارای تاریخی طولانی و غنی می باشد. پیش از آنکه از طریق طراحی پوستر، تصویر در اندازه های بزرگ و به تعداد زیاد تکثیر شود، متن بیشترین فضا را در پوستر اشغال می نمود. به تعبیری دیگر پوستر به جای آنکه ترکیبی از متن و تصویر باشد؛ فقط از متن تشکیل یافته بود. این متن که القاء کننده ی نظر طراح در تبلیغ مفهوم خاصی بود، با انتخاب نوع فونت و با استفاده از تکنیک های چاپ متن به گونه ای دلخواه در صفحه قرار گرفته و به

چاپ می رسید. با اختراع چاپ لیتوگرافی در اواخر قرن ۱۸ میلادی، تاثیر پوستر (بواسطه ی شیوه ی طراحی آن) فزونی یافت. این شیوه ی جدید چاپ به طراح این اجازه را می داد تا تصویر یا تصاویری را که بر روی کاغذ طراحی نموده بود با استفاده از صفحات چاپ لیتوگرافی به فضای کلی پوستر در کنار متن انتقال دهد.

بدین طریق طراحی و انتقال تصویر بر روی تعداد زیادی صفحات چاپ لیتوگرافی میسر گشت. برای هر رنگ یک صفحه اختصاص می یافت. اصول اولیه ی چاپ لیتوگرافی از آغاز اختراع تاکنون، برای همه ی گونه های مختلف چاپ همانند کتاب، پوستر و مجله، مورد استفاده قرار می گیرد. هر چند که به سبب پیشرفت های تکنولوژیک آن، تکنیک های چاپ به روز گشته و سریع تر شده است. یکی دیگر از شیوه های بسیار متداول چاپ پوستر که نمونه هایی از آن را در خلال صفحات این کتاب مشاهده خواهید نمود چاپ اسکرین یا سیلک اسکرین (۳) می باشد. در این تکنیک با بهره گیری از جوهر و پارچه می توان تصویر را بر روی هر ماده ای اعم از کاغذ، مقوا، پارچه یا پلاستیک چاپ نمود. مدل دیداری این نوع چاپ با بقیه ی انواع چاپ فرق داشته و برای بیشتر طراحان گرافیک مطلوب تر و جذاب تر از تصویر چاپ شده با دیگر تکنیک های چاپ می باشد. به زعم این عده چاپ سیلک اسکرین پادزهری برای چاپ دیجیتال می باشد که مورد پسند آنها نیست.

پوستر بازنمایی تصویری وقایع و اتفاقات روزمره ی بشری، متناسب با روحیه و فضای غالب اجتماعی هر دوره می باشد. بعضی از برجسته ترین پوسترهایی که می توان به عنوان شاهد این امر مثال آورد عبارتند از: "کشور شما به شما نیازمند است؛ لرد کیچنر" (۴) پوسترهای سربازگیری ارتش انگلیس در جنگ جهانی اول،

پوسترهای فیلم طراحی شده توسط هنرمند گرافیکست معروف "سائول باس" (۵) که برای آثار کارگردانان نامی سینما همچون "آتوپره مینجر" (۶) و "آلفرد هیچکاک" (۷) طراحی نمود. از دیگر پوسترهای به یادماندنی تاریخ طراحی پوستر، کارهای "آلفونس موخا" (۸) می باشد که شیوه ی نوین طراحی پوستر در گرافیک فرانسه و جهان را پایه گذاری نمود.

از دیگر هنرمندان گرافیکست معاصر در عرصه ی پوستر باید به این افراد اشاره کرد. استفان ساگمایستر (۹)، آنگوس هایلند (۱۰)، اوو لونچ (۱۱). هر چند تعداد این هنرمندان اندک می باشد اما شهرت ایشان به دلیل پوسترهایی است که طراحی کرده و در سراسر جهان به چاپ رسانیدند. همانگونه که آثار طراح آمریکائی "جیسون مون" (۱۲)، اینگونه می باشند. شهرت وی بواسطه ی پدید آوردن فرم هایی نو و بدیع در طراحی پوستر می باشد. وی در مورد سبک طراحی پوستر خود چنین می گوید: "من تمامی فرمت ها و شیوه های طراحی پوستر، همانند شیوه ی کلاسیک طراحی پوسترهای تبلیغاتی برای جذب مخاطب به خرید یک محصول یا شیوه ای که مخاطب را به تعامل سیاسی در رویدادی اجتماعی علاقمند می سازد را می پسندم. پوستر نقش مهمی در فرهنگ امروزه ی ما ایفا می نماید. پوستر دارای نیرو و قوه ای باورنکردنی برای برانگیختن عکس العمل مخاطبین و همچنین القاء مدل خاص فکری (آنگونه که طراح در نظر دارد) در ایشان می باشد". این توانائی برای طراحان پوستر، بوجود آورنده ی دغدغه ای یگانه و خوشایند در بیننده است. در این کتاب برگزیده ای از بهترین نمونه های ابداعی و تجربی پوستر از نقاط مختلف جهان که در مورد وقایع عصر حاضر طراحی گشته اند جمع آوری شده است.

بعضی از این آثار از پوسترهای نمایشگاه ها گرفته تا پوسترهای نمایش های مد، متناسب با شرایط فرهنگی و اجتماعی ای خاص طراحی گشته اند و برخی دیگر نیز دارای مضمونی اقتصادی و مالی می باشند. حال این آثار دارای هر مضمونی که باشند همگی آثاری متفاوت و ساختارشکنانه در طراحی پوستر بوده و بهترین نمونه های شیوه ی القاء پیام به تعداد بیشمار یا توده ی مخاطبان می باشند. تمامی این پوسترها کلکسیون و مجموعه ای از هوشمندی، شوخ طبعی و ملاحظت، آموزندگی، والهام تصویری می باشند در عین حالیکه این کتاب نمایش دهنده ی طیف وسیعی از پوسترها یی است که در طراحی آنها از تکنیک های مختلفی همچون، تایپوگرافی، تصویر سازی، عکاسی، تکنیک های تخصصی چاپ و آخرین تکنیک های مدرن طراحی پوستر بکار گرفته شده است. بطور مثال طراح نروژی "کارل گراندین" (۱۳)، برای طراحی پوستر "لی لا بارن" - کافه ای در استکهلم- از تکنیک چاپ واکس (۱۴) و سیلک اسکرین تک رنگ به خوبی چاپ سیلک اسکرین روی SEF (که بافتی شبیه کاغذ دیواری بوجود می آورد) استفاده کرده است. مثال هایی در آثار طراحان دیگر نیز می توان یافت. مانند تکنیک استفاده از جوهر براق که باعث بوجود آمدن هاله ای نورانی اطراف سر و بدن کاراکتر می گردد. این تکنیک نخستین بار توسط طراح برزیلی "خولیو دوئی" (۱۵)، در پوستری به نام "مونو" (۱۶) که برای تبریک سال نو به مشتریانش داد، استفاده شد. طراح انگلیسی جان تانان الری (۱۷)، در پوستری که برای مِشت زن معروف "محمد علی کلی" طراحی نمود، از قطعات ورقه ی طلا در پوستر خود استفاده کرد. در حالیکه پوستر را باید یکی از سنتی ترین و ماندنی ترین فرم های طراحی گرافیک (بواسطه استفاده آسان و ابتدائی از متن و تصویر

و تکنیک های چاپ) دانست، لکن با این وجود، پوستر یکی از موثرترین، خلاقانه ترین و به یادماندنی ترین رسانه هایی است که شیوه ی ارتقاء و اعتلای زمان و فناوری را مدیریت می نماید. از سوی دیگر پوستر با واقعیتی که آن سو تر از شیوه های متروقی تکنولوژی ارتباطات این دوران قرار دارد خصوصت ورزیده و مخالفت می نماید. پوستر جاودانه بوده و به پیشرفت و ترقی خود ادامه می دهد. همانگونه که طراح آلمانی اوو لونچ می گوید: "پوسترها هنوز در فرهنگ ما دارای جایگاهی همه جانبه می باشند. بر خلاف تمام پیشگوئی ها، فرمی بی معنی نگشته اند و یا در عرصه ی رقابت

با رسانه های الکترونیکی از میدان به در نرفته و نابود نشده اند. پوستر جایگاه خود را با وجود گذشت سالیان بسیار و پیشرفت های تکنولوژیک حفظ نموده و حتی اهمیت و نقش آن در تمامی جهان افزایش یافته است". به نظر من پوستر عهد و پیمانی با قدرت و توان، فرمتی تاثیرگذار و آنی می باشد، همانگونه که عهدي با استعداد و تخیل طراحانی است که پوسترهای خود را به دنیا آورده و خلق می کنند.

شارلوت ریورز